

VERTEX

A tall, narrow rock spire dominates the center of the image. A climber is visible on its side, secured by a rope. The background features a deep blue lake, rugged mountains, and a sky with scattered clouds. The overall scene is one of high-altitude adventure.

PIRINEUS
**La febre
dels
tresmils**

Seccions

- 03 Editorial
- 06 Vist a la xarxa
- 08 Notícies / SARA CHACÓN CAO
- 14 Meteomuntanya / JORDI MERCADER I PERE ESTEBAN
- 76 Objectiu natural / VÊRTEX
- 88 Històries de federats / QUIM P. CASADESÚS
- 90 Senders i refugis / JOSEP LLUSÀ
- 94 Salut i muntanya / IÑIGO SOTERAS
- 96 Perfils de muntanya / JESÚS JORDI PINATELLA
- 98 Opció alpina / JOSEP JANÉ I JORDI COROMINAS
- 102 Vies noves / ARMAND BALLART
- 108 Muntanyes de paper / JUDIT BASEIRIA

FOTO DE PORTADA

Ràpel a l'agulla SW > Abadías (3.085 m), que presenta una escalada de V^o per la via més fàcil. Dels tresmils catalogats actualment, aquest és el més difícil del massís de la Maladeta i de tots els Pirineus.
FOTO / ALEIX BARBERÀ

JULIOL / AGOST / SETEMBRE 2024

EDITA

**Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Federació Catalana d'Alpinisme
i Escalada

Rambla 41, pral. 08002 Barcelona
Tel. 934 120 777 Fax 934 126 353
vertex@feec.cat

FEEC **Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada

DIRECCIÓ

Quim P. Casadesús
quim.pons@feec.cat

CAP DE REDACCIÓ

Xavier Maduell
xavier.maduell@feec.cat

CONSELL ASSESSOR

Armand Ballart, Rosa M. Bosch,
Eliseu T. Climent, Samuel Colomer,
Francesc Domènech, Josep Llusà,
Jordi Merino, Adriana Olsina,
Ester Sabadell i Joan Maria Vives.

HAN COL·LABORAT

EN AQUEST NÚMERO
Armand Ballart, Judit Baseiria,
Rosa M. Bosch, Dani Brugarolas
Xavier Carbonell, Sara Chacón,
Eliseu T. Climent, Jordi Corominas,
Pere Esteban, Jordi Ferrando,
Carles Giné-Janer, Josep Jané,
Jesús Jordi Pinatella, Josep Llusà,
Xavier Martorell, Albert Masó,
Òscar Masó, Jordi Mercader,
Josep M. Monragull, Estel Parés
i Iñigo Soteras.

COL·LABORADORS GRÀFICS

Àngel Artigas, Aleix Barberà, Sílvia Bel,
Àngel Benito, Salvador Berdajin, Sergi Boixader,
Gerard Campderrós, Jordi Canyameres,
Javier Cañizares, Jordi Capdevila, Xavier Capdevila,
Edu Català, Jordi Colomer, Oriol Cuadrat, Jordi Fernández,
Joan Ferrando, Conxita Garcia, Martín Garmendia,
José Agustín Gurrutxaga, Jesús Ibarz,
Florian Jacqueminet, Christophe Levillain, Pep Masip,
Xabier Mata, Anna Mongay, Jordi Pascual, Marcel Puig,
José Miguel Romero, Maira Ros, Gerard Rusinyol,
Francesc Sanahuja, Jordi Sebastià,
Pep Serra, Pat Soler, Patxi Termenón, Jordi Tria,
Javier Urbón, Dani Valdés i Santi Viladrich.

Joan Cervera i Batariu (1926-2024)

Promotor incansable i visionari de l'excursionisme català

El 18 d'abril passat va morir, a l'edat de 97 anys, Joan Cervera i Batariu, un dels grans prohoms de l'excursionisme català. Cervera va tenir la visió i el talent necessaris per endegar in comptables iniciatives de tota mena, que han ajudat a impulsar i evolucionar l'excursionisme de casa nostra. Fou un home de tarannà molt sociable i proper, tothora rialler i curiós, que va romandre sempre fidel al seu estimat barri barceloní de Gràcia, d'on era fill.

TEXT ALBERT I ÒSCAR MASÓ GARCIA

Activitat muntanyenca

Joan Cervera es va iniciar al muntanyisme als catorze anys, animat per un dels fills de l'amo de l'empresa on treballava. Es va fer membre del Club Excursionista de Gràcia (CEG) i després del seu Grup Especial d'Escalada (GEDE), i va practicar l'escalada, l'esquí i l'alpinisme. Amb Carles Albesa va promoure, l'any 1972, la Travessa

Joan Cervera (en primer terme) i Carles Albesa als anys setanta dirigint-se a l'aresta de Gauba del Vinhamala.
FOTO / JORDI COLOMER

Joan Cervera i Batariu va rebre l'Ensenya d'Or de la FEEC l'abril del 2011 de mans de Jordi Merino, president de la Federació.
FOTO / JORDI CANYAMERES

Matagalls-Montserrat inspirant-se en la gesta del pioner mossèn Jaume Oliveras de 1904. L'any 1959 va realitzar la primera escalada documentada a les roques de Benet, en concret la primera ascensió de la Punta Escocet (o Cap de Gos): via *Lluïsa*, amb Manel Guasch i Enric Pérez. El mateix any i també al massís del Port, va obrir la via *GEDE* al Casc o Faralló, amb Enric Pérez, Manel Sales, Francesc Vidal i Josep Santacana. Als Pirineus va escalar la cresta central de la Frondella amb Joaquim Company i Josep Santacana (1952), la cara N del pic Rouge de Pailla amb Guillermo Martín (1959), l'Ardiden per la cresta d'Aubiste i l'aresta NW de Guingays (1962), aquestes dues amb Joaquim Gay. A Montserrat va col·laborar en l'obertura de la *Gran xemeneia d'Agulles* o via *GEDE* (1960) i va obrir la via *Normal* o *Santacana-Cervera* a l'agulla de Santa Cecília.

Tota una vida inspirant i liderant

En l'entrevista que li vam fer l'any 2011, publicada en el número 241 de VÈRTEX, es preguntava: «Què puc fer per al món de la muntanya i per al meu país, Catalunya?». No va parar mai en aquest sentit, atès que al llarg de la seva vida va compaginar l'activitat laboral amb diferents càrrecs associatius i la promoció de nous reptes relacionats amb la seva passió per la muntanya. Va ser instructor i director de cursos d'alta muntanya, de marxas de regularitat, etc. En el si de l'entitat del seu cor, el CEG, va ser president del GEDE (1953-1957) i després fou president del mateix CEG, que ell va renovar (1957-1961). Va fundar el Grup d'Investigacions Espeleològiques del CEG (1958) i l'Agrupament Escolta Pere Rosselló del CEG (1958). Va ser instructor de l'Escuela Nacional de Alta Montaña (1954) i president del Grupo de Alta Montaña Español (1963-1965). Després de patir la mort d'Albert Escocet al pic de l'Infern l'any 1955, va presidir els grups de socors de la Delegació Catalana de la Federación Española de Montañismo (1961-1963) i va ser cofundador de les primeres Jornades de Medicina de Muntanya. L'any 1980 es va fer membre del Grup Cavall Bernat i va participar en l'entronització de les imatges de la Moreneta al seu cim el 1956 i el 1987. Entre els anys 1992 i 1995 va ser vicepresident de la FEEC, primer sota la presidència de Joan Garrigós i després de Francesc Sanahuja. El seu desig per a la salvaguarda del medi ambient va dur-lo a fundar Mountain Wilderness de Catalunya. Va presidir aquesta associació (1991-1995) i després va ser-ne garant internacional (1998).

Tastaolletes de la literatura de muntanya

Joan Cervera va impulsar també la divulgació de l'excursionisme a través de la literatura. Va escriure articles en revistes com VÈRTEX (en fou membre del consell de redacció de 1969 a 1979), *Mai Enrera* (la va dirigir entre 1974 i 1978), *Avant, Excursionisme*, *Cordada*, *Serra d'Or*, *Revista de Catalunya* o *L'independent de Gràcia* i als diaris *Avui* i *La Vanguardia*. Va escriure també llibres de ficció muntanyenca i de divulgació com *La màgia de la muntanya* (1991), *Soliloquis muntanyencs* (1998), *50 anys d'escalades del GEDE* (1998, com a col·laborador), *Clergues excursionistes* (2004) i *Frec a frec de la muntanya* (2016). Va realitzar una recerca sobre els noms populars de núvols, boires i vents amb Albert Manent i Segimon, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes del 2011, i junts van publicar set llibres dedicats al Vallès Occidental, Urgell, Garrigues, Vallès Oriental, Segarra, Selva i Baix Empordà. Joan Cervera va publicar l'exquisit *Dietari de treball de camp a la Segarra* (2011). També va escriure en obres col·lectives com els llibres de les Jornades de Literatura Excursionista de la UEC, on va redactar més de trenta articles repartits en les vint edicions que es van celebrar. La setena jornada (2009) fou dedicada a la seva obra i persona. Va ser fundador de la prolífica col·lecció «Llibre de motxilla» de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat (1978) i va promoure la Fira del Llibre de Muntanya del Collsacabra (2002-2010). Va ser també conferenciant, per exemple al IV Congrés Excursionista Català, celebrat a Reus (1977), on a més va fer de secretari general. Ha estat promotor de la Renovació de la Flama de la Llengua Catalana (anys 1972, 1986 i 1997). A més, va crear un corpus inèdit de peces teatrals que tenen com a tema la muntanya. El Joan va tenir sempre al seu costat la seva esposa, la filòloga Aurora Vila i Guàrdia, amb qui compartia les mateixes inquietuds i valors. Foren pares de la Núria, que juntament amb el Joan va fer una selecció d'articles publicats per l'Aurora en diversos mitjans i que van ser recopilats en el llibre *Què n'hem fet, de les nostres muntanyes?* (2013).

Reconeixements destacats

Cervera i Batariu ha estat reconegut a bastament. Fou distingit com a membre d'honor del Groupe Pyrénéiste d'Haute Montagne (1960), GAME (1964) i GEDE (1970) i president d'honor de Mountain Wilderness de Catalunya (1996), Fira del Llibre de Muntanya (2010) i Club Excursionista de Gràcia (2011). Se l'ha guardonat amb el Premi Especial de la Nit de l'Esport de Gràcia (1999) i Premi Actuació Cívica de la Fundació Lluís Carulla (2005). Se l'ha distingit amb la Medalla d'Argent de la FEM (1961), Medalla de Forjador de la Història Esportiva de Catalunya (1993), Medalla d'Honor de Barcelona (2005), Ensenya d'Or de la FEEC (2011), Premi d'Honor Vila de Gràcia (2015) i Creu de Sant Jordi (2012). Cervera té una via d'escalada dedicada en honor seu a Montserrat, oberta l'any 2011 pels autors d'aquestes línies a la Cua del Bacallà o agulla d'en Salvat-Papasseit. Joan Cervera fou sempre fidel a l'esperit de màxim compromís de l'escalada clàssica de les cordes de canem amb espardenyes, i alhora admirador de la potent escalada actual, malgrat que lamentava que avui hi hagi un excés de vies assegurades com cremalleres. Ell motivava a divulgar el món de la muntanya i a fer una crònica de la vida social dels llocs descrits, perquè serà una dada molt valorada en el futur. Els qui hem conegut el Joan hem de continuar transmetent els seus valors de germanor, sacrifici i entrega, ja que són universals i no caduquen. Ell deia: «A la muntanya en algun moment t'has d'arriscar i a la vida succeeix el mateix».

Conferència de Joan Cervera a la Fira del Llibre de Muntanya del Collsacabra, l'any 2011. FOTO / CONXITA GARCIA PÉREZ

Amb la seva dona Aurora Vila i Guàrdia en un estand del Club Excursionista de Gràcia, l'any 2006, a la Fira d'Entitats de la plaça de Catalunya de Barcelona. FOTO / FRANCESC SANAHUJA

Resseña de la via d'escalada Joan Cervera i Batariu a Montserrat.
AUTOR / ALBERT MASÓ GARCIA